

ג ל י ר נ ו ת ל ע י ר ו ן ב פ ר ש ת ה ש ב ר ע
ע ר ו כ נ ג ם , ב נ ד ו ת , נ ק מ ת ל י ב ו ב י ן - ט נ ה ע ס י ר י ת .

177
10

פ ק ר ד י (ת ש י א) פ ר ק ל י ח ; מ י פ ס ו ק כ י

א. ל"ח כ"ב ובצלאל בן אורי בן חור... עשה את כל אשר צוה ה' את משה ברכות נ"ה ע"א: א"ר טמואל בר נחמני א"ר יונתן: בצלאל - על שם חכמתו נקרא, בטעה טאמר לו הקבה"ו למטה: לך אמור לו לבצלאל: עשה לי מסכן ארון וכלים, הלך משה והפך ואמר לו (לבצלאל): עשה ארון וכלין ומסכן. אמר לו (בצלאל): "מטה רבנו, מנהגו של עולם אדם בונה בית ואח"כ מכניס לחוכו כלים ואחה אומר: עשה לי ארון וכלים ומסכן כלים טאני עושה להיכן אכניסם? טמא כך אמר לך הקבה"ו: עשה מסכן ארון וכלים?" אמר לו (מטה): "טמא בצל אל הייח וידעת?" (=טבאמת כך טמעתו מפי הקבה"ו).

ר ט י ל"ח כ"ב ד"ה ובצלאל בן אורי

1) לדברי חז"ל אלה מקטים המפרטים: גור אריה; ואם תאמר: למה לא צוה משה לבצלאל לעשות המסכן קודם? וכן דברי דוד: אם הקבה"ו צוהו למטה לעשות המסכן תחילה, האין לא אמר משה באמת כמאמרו ית'?

נסה לענות לקושייתם זו מתוך ההבדל העקרוני שבין איטיות מטה לבין איטיות בצלאלו העזר ברטב"ם כ"ה י' ד"ה ועטו ארון החל מן "ואע"פ שבמעטה".

2) הוכח מפסוקי התורה, טצוה לו הקבה"ו למטה לעשות מסכן תחילה, הרי בפרטת תרומה פרקים כ"ה-כ"ו כחובבים כלים תחילה וא"כ מסכן?

3) הטוה לדברי הגמרא הנ"ל את דברי ראב"ע כ"ה כ"ב ד"ה ונועדתי החל מן "ויש לשאול למה הזכיר ה' "עד" ויש להטוה למה לא הזכיר".
(א) מהי בקרת ראב"ע לדברי הגמרא ברכות?
(ב) הסבר בטויו: "ואין צורך שילמד אדם את מטה".

ב. מ' כ' ויקח ויתן את העדות אל הארון.

ר ט י ל"ח כ"ה ט"ז ד"ה העדות
ר ט י ל"ח מ' כ' " העדות
ר ט ב"ם כ"ה ט"ז " את העדות

ר' יוסף אלבו: ספר העיקרים מאמר שלישי פ' ב"א:
נקראת התורה "עדות" כמו טאמר הכתוב (טמ' כ"ה) "ואל הארון תתן את העדות" וכן (תה' קל"ב): "אם יטמרו בניך בריתי ועדותי זו אלמדם", לומר: כמו שהעדות (טמעידים עדים בפני בית דין) אי אפשר שלא תובן כפשוטו, ולא נאמר: "נחליף הזמן" או "נעשה לה פירוש או צורה" באופן שלא יוזמו ולא יוכחו העדים; ואם העידו העדים, טראובן הרג את טמעון באחד בטבת, והוזמו, לא נאמר: נפרט העדות שלא יהיו זומטין. כגון טנאמר, כל "באחד בטבת" רצו לומר: "בטנת הראטונה לטמיטה; או טנאמר כי מה טאמרו העדים, ט"הרגו", פרוטו, שלא נתן ראובן לטמעון צדקה להחיותו, או בעבור שלא למדו תורה להכיאו לחיי העולם הבא; לפי שהעדות ראויה שתובן כפשוטה, ואכ הוזמו העדים - נהרגין; ולא נפרט דברייהם כדי שלא יהיו נהרגים. כן תורת ה', נקראת "עדות", בעבור טראוי טיובנו המצוות כפשוטן ולא נעשה להם צדירות מרדטים, לומר טיש בהם טנאי או זמן מוגבל, שלא נזכר בהם. ועל זה אמר דוד (תהלים י"ט) "עדות ה' נאמנה", כלומר טחיא אמחית כפשוטה.
והבא לפרט ולטנות ולעטות צורות ולומר, טאסור הזיר היה זמני או נאמר על יצר הרע וכיוצא בזה, וטעיקר כל התורה תלוי באמונת הלב ולא בטעט המצוה, עליו להביא ראיה, כי אין בידו לבטל המצוה ולומר טיש בהם טנאי או זמן שלא נזכר.

ועל זה רמו המטורר באמרו (תהלים קי"ט פ"ה) "כרו לי ידים טיחות אסר לא כחורתך" ובאר טה"סיחות" הם טאומרים, כי (קי"ט פ"ו) "כל מצוותיך אמונה" - בלבד, טכבר עבר זמנם וטאין צורך למעטה המצוות כלל וכזה ה"סקר רדפוני" (קי"ט פ"ו) ועל זה - (קיט פ"ו) "עורני", כי אני צריך לעזרתך, טאם לא כן - (קי"ט פ"ז) "כמעט כלוני בארץ", ועם כל זה -

ראה עמוד ר"ב

(ק"ט פ"ו) "ואני לא עזבתי פקודיך". וחתם דבריו (ק"ט פ"ה) "כחסדך חיינך ואטמרה עדות פיך", כלומר: ואטמרה המצוות כפסוטיך, שהם "עדות פיך", כלומר: כעדות שתובן כפסוטה, ואין כת ביד סוס אדם לפרט ולבטל פטת המצוות.

וזה, כי אף אם נמצאו בתורה דברים רבים שהסכימו בהם כל החכמים היוחס רומזים לענינים נכבדים עליונים כספור גן עדן וארבעה נהרות וזולתם, לא בעבור זה הכחיסו מציאותם וסלא יהיו אמת כפסוטיך, אבל יאמרו, טעם היותו הדברים ההם נמצאים כן במציאות, ויט בהם רמז לענינים יותר עליונים ונכבדים כמו שמלאכת המטכן נמצאת כן במציאות והוא רמז לענינים יותר נכבדים... כמו סלא נכחיס מציאות יחזקאל והיותו מצד עצמו לתכליה נכבד במציאות אחד מן הצדיקים בעבור שיאמר הכחוב (יחזקאל כ"ד) "והיה יחזקאל לכם לסופת". וכן נבין טיט בתורה דברים רומזים לענינים אחרים נכבדים ולרמזים עליונים והם עם זה אמתיים כפסוטה, וכל טכן המצוות, טיט בהם רמז לענינים עליונים, יט בהם גם תכליה נכבד מצד עצמן ומצד הטעסה כחט.

ובעבור זה נקראת התורה עדות, לומר טהן אמתיות כפסוטיך ולא גטסה בהן צורה לבטל המטט.

1א) הסבר טבת חטנוי בין דברי רט"י למלה עדות במרטה הדומה לבין דבריו במרשתנו.

2) במה טונה ט' העיקרים בפרוטו למלה עדות מפרוטי רט"י-רטב"מ?

3א) כנגד מי מכוונים דבריו כאן, ר"ל במי הוא נלחט?

4א) הסבר דבריו "סלא נעסה לדברי חורה פ רוט או צורה".

5) במה נוטה אלבו מן הפטט בפרוטו את ארבעת הפסוקים חהלים ק"ט פ"ה-ט"ח?

6) הטוה לדבריו על מלאכת המטכן כאן את פרוטי אברבנאל ואלטיך למנורה } גליון חרומה חט"ח א } הירט } לארון } למזבח הקטרה } אברבנאל } לבגדי כהונה } מלבים } " חט"ז ג } " חט"ח ד } " חט"ט א }

האם מסכים ר' יוסף אלבו לטיטה זו טל פירוט המטכן או מתנגד הוא לה?

אאג. מ' כ' ויתן את העדות אל הארון. ליודעי לועזית: Buber Rosenzweig: Er gab in den Schrein die Vergegenwärtigung

החוכל להסביר חרגום זה ומדוע לא חרגמו "העדות" כקודמיהם - מנדלוטן והירט-: ? das Zeugnis

חטובוה יט לסלה להסחדרות הצירנית העולמית ירוטלים המחלקה לחנוך ולחרבות חורנייהם ח.ד. 92 בטביל נחמה ליבוביץ.